

Ese de done ori in septimana: Jol-a si Doml-
nea; era candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei seu de patru ori
in septimana.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patraru	2 " " "
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
" diumetate de anu	6 " " "

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redac-
tiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a s:
adresa si corespondintiele, ce privasen Re-
dactiunea, administratiunea seu speditur-a
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era
cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de inte-
r-su privatu — se raspunde cate 7 cr. de
linie; repetiri se facu cu pretiu scadutu.
Pretulu timbrului cate 30 cr. pent. una data,
se antecipa.

Esemplare complete mai avemu de
la inceputulu semestrului, adeca de la
nr. 56.

Reductiunea.

Pesta, 6/18 aug. 1869.

Cestiunea confinierulu militari se
desbate cu multa energia in consiliulu
ministeriului comunu. Se crede ca desle-
garea ei va urma, catu mai curundu, prin
unu compromis. Diarielu ungueresci sunt
la voia buna, magulite de sperantiele de
anessare. Dupa „P. C.” procedur'a in a-
sta cauza va fi cu devis'a vechia austri-
ca: divide et impera; adeca, nu tota frun-
tari'a se va desarm'a de odata, ci numai
cu incetulu, astu-feliu in catu vor trebui
mai multi ani pana ce desarmarea se fie
desevarsita. Inceputulu se va face cu des-
armarea numai aloru doue regimente si
cateva companie. —

Rieger, corifeulu cehiloru, a emis
erasi o declaratiune cu privire la cesti-
nea reconstituirii constitutionale a mon-
archiei. Pe scurtu repetiesce ca regatul
Boemiei nu va renun'ca la drepturile sale
de autonomia, si ca in catu pentru afa-
cerile comune, cehii sunt gat'a a adopta
si astadi unu parlamentu centrale co-
munu, daca s'ar invoi intr'acesta si Un-
gari'a, Croati'a si Transilvani'a. —

Domnulu Carolu a plecatu anca
sambeta catra Livadi'a pentru a se intel-
ni cu Tiarulu Rusiloru. Unu corespun-
dinte din Paris alu „Independintiei bel-
gice” afirma ca la Petropole s'a si sub-
scrisu unu tratatu cu Romani'a, satisfac-
cendu dorintiei romanesci d'a se sterge
puterea consulara.

Conflictulu de la fruntari'a Transil-
vaniei, in catu e pentru publicitate, dua-
listele tindu a-lu ucide cu tacerea. Unu
picu de exceptiune facu „P. N.” netedindu
barb'a dlui Cogalnicianu: ca e omu de
pace, ca e de treba, sciu ca ne vom inte-
tielege, ca nu e Brateanu scl. —

Franci'a avu o rara serbatore natiu-
nale: se implini una suta de ani dela nas-
cerea lui Napoleonu I. Festivitatile au
decursu preotindenia in cea mai buna
ordine. Imperatul Napoleonu III. dede
o amnestia generala pentru tote cele po-
litice si anca pentru alte multe. Impres-
siunea amnestiei este preste totu forte
buna, numai unoru putieni inimici neim-
pacabili nu li place, caci sunt neimpaca-
bili. —

Parti'a natiunale nemti'esca din
Austri'a nutresce, precum scimu, sim-
patii forte mari pentru Prusi'a, de la Sa-
deva in coli. Nesmintitu va fi avendu
motive. Acesta partita l'invinu pre Beust
in delegatiune ca nu e destulu de ami-
cabilu cu Prusi'a. Beust dechiar'a ca fa-
cutu multe incercari de amicetia, dar n'a
reesitu. Atat'a trebui organeloru pru-
sesci pentru a incepe o lunga polemia.
De la Berolinu se afirma ca nu s'au facutu
incercari, Vien'a repetiesce ca facutu.
Intre polemiele diaristice, candu o parte
candu alt'a mai publica si cate o nota
diplomatica. Asi'e se totu continua acestu
cioroborn. —

Suitier'a e in periclu d'a se cert'a
cu Prusi'a. Am pomenitu ca multi juni
prusi, mai vertosu din Francofurtulu
anessatu mai antiertiu, spariati ca servi-
tiulu celu lungu militaru li consume anii
etatei celei mai active, se lapedara de pa-
menten'a prusesca si se inscriusera de ce-
tatieni in Suitier'a, dar totusi remasera a
asa la parinti. Acum guvernulu prusescu

replica camca acei juni, daca s'au dechia-
ratu de straini candu se subtrasera de la
servitiulu militaru, ar trebui se pornesca
in strainetate. Li-a datu regasu de 14
dile pentru a se cuget'a.

Suitier'a ascépta deci cu multu interesu
se véda ce va urma. Intre ea si Prusi'a
nu este batalia ci stare de pace, prin ur-
mare Prusi'a n'are dreptu se alunge pre
cetatienui suitierani.

Poména guverneloru repausate.

Senofonte, carturariulu grecescu,
citeza in scripturele sale cuvintele intie-
leptulu Socrate, de dupa cari n'ar esiste
in lume o insielatiune mai mare de catu
aceea, candu cineva pretinde a guvern'a
si a conduce ómenii, fora se aiba capaci-
tatea spre acést'a.

Noi ca suntemu ómeni de pace, nu
bucurosii ne disputamu cu cineva, asi'e
neci cu onorabilulu intieptu grecescu,
ci mai gat'a vom fi se adoptamu aserti-
nea lui dreptu adeveru neresturnabile.
Recunóscemu dara ca diu aceea este
mare insielatiune.

Odata acestu adeveru adoptatu, cau-
ta se marturimu a nóstra parere de reu
ca insielatiunile nu sunt msce obiecte so-
lide, concrete, cari se cuprinda si spatiu
casí timpu. — caci de-ar cuprinde, noi
am dobandi forte multu, si acésta doban-
da ni-ar fi: de lungu timpu trebui'a ne-
smititu se péra din Austro-Ungari'a tote
insielatiunile cele mici caci n'ar fi potutu
incapé de reulu celoru mari.

Intr'adeveru, atate guverne neca-
paci n'a mai avutu statu pre lume, cate
fusera la noi. Nu fara cuventu si-a for-
matu strainetatea judecat'a ca: vitalita-
tea si noroculu popóraloru austriace sunt
de minune mari, in catu pururia fura in
stare a combate si a devinge tote nepre-
ceperile tuturoru guverneloru.

Combatutu si nu pré; éra despre
devinsu, mai ca defeliu nu se póte face
vorba. Ci se nu intindemu tréb'a pré
lungu, ne vom margini la cateva momin-
te istorice ce ne atingu mai vertosu pre
noi romanii si vor ilustr'a deplinu cele
premerse.

Sunt cateva secle, aveamu unu gu-
vernu carele tindea din respoteri a ne
despoi'a de santele nóstre drepturi in-
nascute, a ne lipsi de veri ce invetiatura
si lumina, si a ne dejosi la starea viteloru
spre a munci in folosulu unei oligarchii,
compuse de feliurite natiunalitati. Daca
nu ni-a opritu tote simtomele preceperii
omenesci, este ori pentru ca nu se potea
pune la lupta cu natura, ori pentru ca
in pretiulu acestei preceperi se pretinda
de la noi o munca mai grea de catu de
la vite. Oligarchi'a inse nu potu avea
mare folosu si bucuria de acést'a, caci
romani ucisera m'i de familii de ale ei.
Astu-feliu acea sistema de guvern'u, éra
si oligarchiei periculosa si romaniloru
daunosa: necapacitatea acelu guvern'u,
póte fi mai invederata?!

Remasitielu feudali de astadi vor-
bescu cu elocinti'a, cea propria fapteloru,
marturindu ca acea neprecepere seu acea
sistema, desi combatuta, anca totu nu e
devinsa cu desevarsire.

Urm'a alta sistema de guvern'u, ca-
rea adause la tendintiele rele, ale celeia
de mai nainte, anca un'a: nisuinti'a d'a
ne pface calvini. Sfasiarile civile ce se
escara din acést'a, si sporiulu celu pu-
tieniu (dicendu mai bine: desparatoriu)
alu pomenitei tendintie, sunt dovedi de-
spre necapacitatea acelu guvern'u.

La rondulu loru venira guvernele
cari voiau se ne pfacea catolici si apoi
se ne supuna bisericeii ungueresci. Roma-
nii totusi sunt si astadi aci, éra acele gu-
verne trecura, ducendu cu sine testimo-
niulu necapacitatei. Fura combutate,
dar prejudetiele loru neci astadi nu-su
devinse, precum adeveresce cercustanti'a
trista actuala ca egalitatea confessiuni-
loru anca nu e deplina.

Veni apoi guvernulu dlui Kossuth,
carele se dechiar'a pre toti de ungueri,
pentru ca natiunea ungueresca se póta
ajunge la 15 milione de sufete. Urma-
rile i dederu si lui Kossuth testimoniulu
naturalminte neevitabilu, — éra noi:
éca-ne si astadi totu romanii!

Ne oprimu aci, caci guvernulu ac-
tualu este cunoscutu tare bine. Preste a-
cést'a, anca neci n'a repausatu.

Intrebamu ach' daca merita a se
numi capaci acele guverne, cari neci pre
noi nu ne-au potutu multiam'i, neci pro-
gram'a loru n'au fostu in stare a o inde-
plini? ele, cari ni-au lasatu de moscenire
remasitielu feudalistice, neegalitatea con-
fessiuniloru, nencrederea dintre feliurite
natiuni? Mei Socrate, ce dici despre ase-
mene guverne?!

Póte ni se va imput'a partialitatea,
ca vorbimu numai de guverne rele dar
nu si de bune. Inse: candu au avutu
popórale imperatiei unu guvern'u bunu,
dupa tipulu si asemenarea loru, spres-
siune seu celu putieniu protectore a felu-
riteloru natiuni, feluriteloru confessiuni
si a celoru interesé de coloru multe?
Neci candu!

Deci in locu de poména li fie: re-
spunsabilitatea pentru nedreptatirile ce
ni-au causatu.

Avendu-le in vedere tote acestea,
ni vine se incheiamu cu dorinti'a: ca se nu
ni se dee ansa d'a recurge si noi la dis'a lui
Kossuth: „Portarea Austriei (acum se
traduce: Austro-Ungariei) din trecutulu,
este cea mai buna garantia despre por-
tarea ei in venitoriu.”

Jorgiu Popa

Adunanti'a generala a Asociatiunei Transilvane pentru cultur'a si litera- tur'a poporalu romanu.

Stomcut'a-Mare, 12 aug. 1869.

(+ a) Dupa incheierea siedintiei prime,
publiculu se grabi la prandiulu diplomaticu,
datu in curtea pretoriului, sub corturi de arini.
Publiculu fu numerosu, desi nu destulu in pro-
portione cu numerulu celora de fatia; si desi
ordinea si calitatea mancariloru aveau multe de
doritu, publiculu alesu se afl'a in cea mai buna
voia. Toastele umara ca pló'a, intre acestea a-
mintimu pe a neobositulu nostru barbatu G. Ba-
ritiu, care ca totdeun'a asi'a si acum'a intr'unu
singurelu toastu sciu farmecac' aniele auditori-
loru, facendu-le se prorumpa intr'unu „se trai-
esca” de celu puternicu si indelungatu. Sirulu to-
asteloru altcum lu deschise Escel. Sa L. V. Popu
presiedintele „Asociatiunei,” inchinandu pentru
imperatulu; fu primitu cu „se trai'esca” sgomo-
tosu. Dintre cei lalti amintimu pe dnii I. Vul-
canu, V. Buteanu, V. Popu, si altii cari toti fura
ascultati si primiti cu cea mai viua placere.

Sér'a fu celu mai splendidu balu. Num-
rulu frumóseloru adunatu din tote partile, fu mare
preste acceptare. Sal'a cea mare si spatiosa,
pe mai multi n'a potutu nici se-i cuprinde. Voi'a
buna dur'a pana demaneti'a; cum audimu, veni-
tulu curatu e aprópe la 400 fl. v. a. care va se
inmultiesca fondulu asociatiunei nóstre.

Siedinti'a a dou'a se incep'u la 9 óre,
durere ca in presinti'a a loru próputieni membri.
Se ceti si autentic'a protocolulu siedintiei trecute.
Intre acestea sosi din Viena o salutare de la I.

Popu v. capitanu primariu a Chiorului, si ce-
tindu-se, publiculu o ascult'a cu manifestarea pla-
cerii cordiali urandu-i se trai'esca.

Dupa acestea intru intielesulu programu-
lui se dede cetire disertatiuniloru restante de
ieri; publiculu doresce a audi pre dnulu Secre-
tariu alu doile I. V. Rusu, si urcandu-se pe tri-
buna audiramu cu viua placere „necesitatea stu-
diarei istoriei patriei din punctu de vedere
nationalu.” Disertatiune pre catu de folositória
pre atata de desfetatória; fu primita cu aplause
generale. — Urméza disertatiunea dnului A.
Bud'a despre cultivarea poporulu romanu, di-
scursu in feliulu seu nu mai putieniu interesantu
de catu a antecedintiloru; dnulu Bud'a nisucesce
a indrept'a atentiunea natiunei sup'a sciintie-
loru reali, ca niscari medie de subsistintia unice
nedependente si inmultitórie de capitalulu natiu-
nalu in unu modu rapede si admirabilu. Lucru
ce cu totii lu dorimu din anima.

Acestea fura disertatiunile audite la Stom-
cut'a-Mare; am dori ca se le cetesca si publiculu
acestei foi nationale, si nu ne tememu defeliu,
ca-i va paré reu de timpu si de ustanéla.

Acum urméza raporturile comisiuniloru
denumite in siedinti'a prima.

Comisiunea pentru diferite propuner'i da
cetire reportulu seu prin care se primescu pro-
ieptele: „cum s'ar poté ajunge mai bine scopulu
Asociatiunei;” „infintierea unei catedre de lim-
b'a romana in Vien'a;” „regulamentulu folosirii
bibliotecii Asociatiunei;” si „pentru infintierea
tipografie proprii;” „tiparirea cartiloru de in-
structiune pentru poporu” nu se primesce de
catra Asociatiune, in locu-i se primesce premia
rea celei mai bune carti agronomice. — In cau-
s'a gimnasiulu romanu infintiatu in Seini, fu
propusu unu memorandumu aretatoriu de fasele
prin cari trecu acestu gimnasiu pana in pre-
sentu, — parerea comisiunei ca acestei cause
sante Asociatiunea se-i dee totu sucursulu mo-
ralu putintiosu, se primesce cu cea mai mare
parere de bine. —

Comisiunea pentru incassarea baniloru si
inscrierea membriloru, aréta sumele incurse
ostanu, — de aci veduramu ca la Stomcut'a
mare cu acésta ocaziune au incursu bani gat'a
la 800 fl. v. a., 4 obligatiuni cate de una suta
de la 2 membri fundatori G. Popu din Basesci
si Basiliu Muste din Zalnocu, cu totulu ar fi la
1200 fl. v. a. — catra acestea de vom adauge
venitulu balulu si a concertulu, vom avé o su-
militia frumósa ca acrescamentu la fondulu
Asociatiunei laudate. Deschilitu trebuie se a-
mintescu aci zelulu dlui protopopu Stefanu Biltiu
care de la poporulu concediutu siesi nu a pre-
getatu cu multa ostanéla a stringe cam la 50
de fl. v. a. ca ofertu pentru Asociatiune, caruia
i se si dede multiamita protocolaria. —

Comisiunea pentru censurarea afaceriloru
Asociatiunei las'a in locu cele facute de direga-
torii asociatiunei, cu acea propunere ca cassa-
riulu pentru ustanelele sale se capete remunera-
tiune. Dupa o desbatere scurta cassariulu in
presinte i se acórd'a una suta florini v. a. cu a-
ce'a ca in viitoriu la premiarea obvenitória se
se ié in socotintia si putientatea premiarii de
acum. —

Comisiunea pentru preliminarea budgetu-
lui pe anulu viitoriu statoresce mai multe sti-
pendie pentru: politechnici, economi, juristi, —
tote se primira cum le proiect'a comisiunea. —

Dnulu L. Wajda in anulu trecutulu a facutu
mai multe propuneri relativu la cultur'a popor-
ulu romanu, — comisiunea emisa in caus'a acé-
st'a, mai fara esepiune opin'a a se primi, dar
fiindu ca acele mai tote aterna de la bunavoit-
tia individiloru, Asociatiunea primi sprigini-
rea si recumendaru loru.

Se cetesce propunerea dnului Iosifu Vul-
canu, — ca femeile romane inca se póta fi mem-
bre contributórie ale asociatiunei, — adunarea
generalu o primesce.

La propunerea dlui I. Popiu, Adolfulu Mus-

safia prof. de limbele latine la universitatea de Viena se primesc de membru onorariu alu Asociatiunii.

Dupa acestea propunandu si primindu-se timpulu adunarii viitoare generale la Nasedu pe a 8 augustu 1870, adunarea generale de estanu se fini, incheiandu-o presedintele cu o cuventare binemerita, in care multiamese de arondulu tuturor celor a cari participara si se supusera sarcinelor indatinate. Publiculu cantandu „Descépta-te Romane,” se desparti in cea mai frumoasa ordine.

Sér'a la 6 óre se arangia unu concertu prevenitu de o „lectiune” a Dsiórei C. Dunc'a despre „femei.” Erudit'a dsióra ni vorbi cam 1 1/2 óra forte frumoasa despre destinele sujetului seu; publiculu o ascultá cu vna si incordata atentiune, intrerupendu-o de nenumarate ori cu „se traiesca” frenetice. Urmá music'a vocale si instrumentale; producatorii castigara aplause multe. Virfu la tóte facti prelegerea dlui Vulcanu, in care cu ascutit'a arma a satirei sbiciui nescari vitiuri si lasitati politice moderne a unoru individi romani, si alte evinimente obvenite ici si colé in unele parti ale Romanimeii. La audiulu acestor'a, multimea adunata irupse unanimu in aplause ce nu mai voiau se incete. — Acésta petrecere nationale tiena cam pana la 10 óre sér'a, candu apoi toti cu totii ne despartiram, ducendu cu noi cele mai placute suveniri.

Cernavé, 14 augustu.

(Periclitarea fondului gr. or. bucovineanu.) Fondulu religionarului gr. or., urditu in anulu 1786 din proprietatile episcopiei, monastirilor si ale mai multor biserice parohiale, ca o avere corporativa a bisericeii gr. or. din Bucovina si administratu pana astadi de organele regimului, se numera la cele mai avute fonduri bisericesti in Austria, de óra ce posesiunile lui cuprindu unu arealu de 51 de mile patrate, éra capitalulu mobile parte imprunutu parte in obligatiuni de statu se urca pana la diece milioane.

Sunt multi cari, audiendu de marimea acestui capitalu, se intrecu in laudela administratiunii economice si finantiale prin organele puse si inspectonate de regimu; dara considerandu, ca regimulu a vendutu la vr'o sata de mosii monastiresci, remase dupa deslipirea Bucovinei pe teritoriulu Moldovei; considerandu arealulu intinsu de pamenturile cele mai fruptose si padurele cele mai frumoase, ce le posedea biserica gr. or. in tíera; considerandu in fine, ca de la inceputulu administratiunii presente pana la anulu 1840 din venitelor mosiloror s'a chieluitu de totu putienu pentru prosperarea cultului gr. or. si cumca si de atunci in cóce pentru zidirea si sustinerea bisericelor si a clerului nu s'a prè intrecutu administratiunea a face spese mai insemnate, precum se vede acésta din starea miserabila a bisericelor si caselor parohiale pe mosiile monastiresci si din dotatiunea de totu mica a pretimeii in genere, carea inghite noduri séu trebuie se faca superare poporenilor, spre a mená din di in di viét'a sa amarita; considerandu dicemu, tóte aceste impregiurari, se aréta ca capitalulu de câteva milioane nu este asiá meritulu celor a ce administra fondulu religionarului, ci mai vertosu alu clerului, care prin unu timpu indelungatu a suferitu lipse, si alu comunelor parohiale, cari au sustinutu bisericile si au scapatu de fómé si pre pastorii lor de suflete.

De ar mai remané inse unii altii, cari admira intieptiunea administratiunii finantiale si economice a fondului nostru religionarului si cautu cu ochi invidiosi spre noi séu fericescu (feliçitéza) dieces'a din Bucovina pentru averea sa grandioasa, se bine voiésca a ceti cu atentiune urmatóriele impartasiri, din care se vor convinge, ca acestu fondu bisericescu de unu timpu in cóci se periclitá totu mai multu si, daca vor decurge trebile totu asiá ca si mai nainte, au ca va deveni cu totulu pasivu, au ca se va alterá caracterulu lui confesionalu, si serman'a bisericu va trebui se se impace numai din fermaturele, ce vor cadé din més'a domnilor acestui fondu.

O parte de capitalu de câteva milioane este data imprumutu. Adevratu, ca pentru tóte cuatele imprumutate sunt ipotece, dara multe din ele sunt mai multu pe chartie, de catu in realitate. Fara a intrá in lustrarea tuturor acoloru ipotece, amintimu numai despre ipotec'a ilusoria a industriei montane din Jacobeni si Pojorit'a a dlui Mantiu, pe carea se dete 750.000 fl.

Alta parte de capitalu éra de câteva milioane este in obligatiuni pentru desdaunarea pamentului. Pretiulu nominalu alu acestor chartii

este mare, dara fiindu elu numai nominalu, adeca pe chartia, este in realitate forte micu si venitulu, incarcatu cu feliori de contributiuni, scade la o cifra de totu neinsemnata.

Dara tíerinele, padurile, morile si propinatiunile de pe mosiele fondului vor fi aducendu enorme venite anuale? Ar poté se aduca, si ele vor fi si aducendu venite corespundátórie calitatii pamentului si padurilor; inse tóte aceste venite, stracorandu-se prin manile arendasilor, economilor, padurarilor si Ddieu mai scie care, remanu de abié 130.000 fl. venitu curatu, din care subtragendu-se anca contributiunile si mai alte spese pentru fundulu instructu, remane o suma necredivera de mica. Spre a-si poté face onoratiu cetitori o idee despre administratiunea si economi'a cu bucurile bisericesti, atingemur numai acésta, ca posesorilor acestor bunuri in mai multe ronduri s'a platitu, sub feliorite titluri de desdaunare, din fondu multu mai mari sume, de catu éran celea, ce aveau se platésca ei pentru posesiune, desi trásera totu ei si produsele de pe mosii.

Pe candu asiá-dara poterea fondului religionarului e mai multu imaginaria de catu reala, de unu timpu in cóci se facu din elu cheltuele si unele operatiuni, cari continuandu-se si de aci nainte, va deveni cu totulu pasivu, si spre a satisfacere receritiloru curinte va scapá la contragerea de imprumutu.

Cu zidirea resiedintiei episcopale si a seminarului (despre carea dise unu barbatu de statu, ca va fi mausoleulu fondului religionarului) s'a cheluitu dejá unu milionu, si daca vor manipulá architectii din Boemi'a ca pana acum si mai departe, se va duce si altu milionu, facendu despre sumele anuale, ce vor fi de lipsa spre sustinerea acestor palate.

Pentru zidirea unei scóle reale, inceputu in anulu acésta, se duc éra celu putienu 100.000 fl. desi consistoriulu, precum audimu, s'a invoitu numai la 40.000 fl.

In consiliulu scolasticu c. r. se facu chiar astadi unu conclusu, dupa care pentru scólele neconfesionale intru intielesulu legii din 25 maiu 1868 se se dea din fondulu nostru gr. or. o subventiune de 15.000 fl. pe anu, prin care lucru neauditu intru unu statu juridicu constitutionale, alterandu-se însusi caracterulu confesionalu alu fondului, se face unu bonum comune in tíera.

Stracorandu-se asiá pe una parte capitalulu si venitele fondului pana la unu deficitu grandiosu, cifrata in preliminarulu anuale, se imputienéza pe alta parte arealulu bunurilor bisericesti cu desdaunarea si regularea servitutelor intru unu modu, care trece peste totu calcululu mintei sanetóse. Sute si mii de jugere de paduri si de pamentu de cultura trecura dejá in proprietate straina si, mergendu tréb'a, precum se pare, totu asiá si mai departe, din posesiunile fondului vor remané numai petece de pamentu.

Pe langa tóte acestea se proieptéza de organele regimului si o operatiune nóua in administratiunea bunurilor fondului nostru religionarului, carea culmineza intru acésta ca se se asiedie unu organu nou administrativu cu o suma de 30.000 fl. ca in economi'a pamenturilor se se delature sistemulu de arenda si se se cumpere edificie industriale montane din Iacobeni si Pojorit'a, care sunt tacsate in pretiu de trii milioane. Domni nostri, cari in operatiunile lor finantiale si economice cu bunurile statului adusera tréb'a pana la atáta, ca statulu nu avú neci unu venitu din ele si asiá se vedú constrinsu a le vinde, se magulescu cu speranta ca prin acele trii reforme in administratiunea mosiloror fondului nostru vor face avantajie minunata, opiniunca publica inse a economilor practici, cari cunosc referintiele economice in tíera si n'au uitatu anca manipulatiunile regiei proprie din timpulu trecut, se unese intru acca judecata, ca, efectuandu-se aceste proiepte, discutate in o comisiune de enqueta, la carea luá parte si escelinti'a sa parintele episcopu, fondulu religionarului gr. or. din Bucovina va deveni, peste vr'o 15. ani, numai o fapta istorica.

Pare ca audimu pre onoratiu cetitori, intrerupandu-se singuri pre sine, cum de se potura periclitá intru unu modu atatu de batatoriu la ochi averile bisericice gr. or. din Bucovina? Au dóra n'a fostu niméne, care se radice glasulu in contr'a unor lucruri ca acestea? Si cum de se facu chiar in timpulu presentu unele ca aceste octoári pe terenulu bisericescu, candu prin articolulu 15. din legea fundamentala de statu e indreptatita biserica a regulá si administrá au-

tonomu afacerile sale in genere si specialminte cele economice?

Adeverulu dicendu, aceste intrebari ne si lesuc a atinge lucruri, de cari nu suntemu bucurosi, de óra ce acestea vor ilustrá cuvintele evangheliei: „Israel, caderea ta este din tine însui.”

Partea cea mai mare a meritulu pentru periclitarea fondului nostru religionarului este fora indoiéla a organelor puse de regimu spre administratiunea capitalurilor si a bunurilor imobile, de óra ce aceste organe fiindu vorb'a de imprumutu, esamina ipotecele si partu capitalurile; fiindu vorb'a de zidiri, facu planurile, esamina preliminariele si incheia socotelele; fiindu vorb'a de arende, facu licitatiunile si in casuri speciale tratéza pentru desdaunari cu arendasii; fiindu vorb'a de espropriatiuni de pamentu la regularea servitutelor séu de sistemisarea unor cheltuele din fondu, buna óra ca a celor a pentru scóla reala si pentru gimnasiulu din Suceva au cuventulu ultimú si decisivu.

Cu tóte acestea, nu prè mica parte de meritulu pentru periclitarele fondului este si a prè santiei sale parintelui episcopu Eugeniu Hacman, carele in cele mai multe casuri si mai cu séma, candu fu vorb'a de sume mari, avú placerea a da consensulu seu, séu si a apucá initiativ'a fara de a consultá consistoriulu. Spre ilustrarea asertului acestuia cu cate-va exemple, inducemu propunerile prè santiei sale pentru fundarea scólei reale si a gimnasiulu din Suceva mai cu séma cu privire la modalitati, consensulu la darea imprumutulu la man'a dlui Mantiu, aprobarea planului pentru resiedinti'a episcopesca si consensulu la spesele enorme pentru acestu edificiu, oferirea unu milionu ca ajutoriu patrioticu pentru batalia italiana in 1859 si alte multe, despre cari va vorbi mai detaliatu si mai esactu—istoria.

Pre langa tóte acele trecute însusi acum candu e vorb'a de reforme nóue in administratiunea bunurilor bisericesti pe calea de octoare, acum, candu dupa statutulu consistoriale tóte afacerile, referitórie la fondulu religionarului, se tienu de competentia concluseror consistoriale, acum, candu pe bas'a art. 15. din legea fundamentala de statu si dupa tíenórea propunerilor facute pentru efectuarea autonomiei bisericesti, atari afaceri se tienu de competentia consistoriulu bisericescu, dicemu cu dorere, ca acum si cu nebagare in séma de tóte acestea, parintele episcopu, nu scimú din ce motive salutarie, avú placerea a conferá singuru singurelu, dóra numai dupa consultarea secretariulu seu, cu cati-va domni directori despre acele reforme nóue, de la care depinde sórtea fondului si potemu dice, ca si ce'a a bisericeii nóstre din Bucovina.

Audimu pre unii barbati straini minunandu-se si clatinandu din capu, cum de se face un'a ca acésta fara de concursulu diecesei séu celu putienu alu consistoriulu. Pentru aceea suntemu curiosi daca membrii consistoriulu vor tacé la tóte acestea si daca dieces'a, adeca clerulu si mireni, nu se vor miscá, spre a intimpiná cu tóte medlócele legale daunele ce ne ascépta pre toti. Scimú inse si afirmámu acésta, ca daca clerulu si diecesanii vor tacé si acum, atunci o parte mare de meritulu pentru periclitarea fondului, va fi si a lor, atunci vor dovedí, ca nu sunt demnj de averea, ce o posedu, dupa vorb'a nemtiésca: „Wer sein Hab und Gut nicht wehrt, ist dessen nicht werth.”

Uniória, lun'a lui cuptoriu.

(Afaceri scolari.) CREDU ca va fi de interesu se dati publicitatei urmatoriulu cerculariu: Nr. Cons. 780 ex 1869.

Contra inspectoratele scolari districtuali din archidieceasa nostra romana de relega gr. resaríténa in Ardealu.

In legatura cu Cerculariulu din 27. Martiu a. c. Nr. 351. facu cunoscutu Inspectoratelor scolari districtuali, cumca cartile pentru scólele nóstre confesionale, care sunt prescise pentru scólele populari prin legea 38. din an. 1868. si dintre cari ni lipsiau pan' acum unele, s'au pregatitu si au esitu de sub tipariu in tipografi'a nóstra archidieceasana, si adeca I. a dóua parte din cartea de Cetire, II. Geografi'a. III. Istori'a patriei si universale. IV. Elemintele fisice si ale istoriei naturali, — si ca mai remane a se compune si a se edá cartea: „cunóscere scurta a drepturilor si detorintielor civile,” precum si instructiune pentru invetiatori despre Didactic'a generale si speciale la tractarca cu scolarii despre obiectele elementare si capitale prescise

prin acum amint'a lege; cu unu cuventu instructiunea acésta va servi invetiatorilor de unu manufactoriu in predarea fia-carui obiectu de invetiamentu atatu pentru sine, catu si pentru modulu predarii elevilor; acésta instructiune va cuprinde si impartirea obiectelor de invetiamentu dupa clase si dupa óre. Prin urmare instructiunea din anulu 1862 are a incetá din cauza, cáci nu corespunde cercului largitu alu obiectelor de invetiamentu, care prescise legea 38 din a. 1868. Cum vor esí si aceste dóue carti de sub tipariu se va face cunoscutu Prè. Vóstre spre a incunoscintia pe invetiatori.

Din cele premise urméza, ca Invetiatorii sunt detori a-si procurá cele mai sus atinse, patru carti de la tipografi'a archidieceasana cu pretiu I fl. 20 cr. v. a. ca se se póta cunóscere c'ele la conferintiele lor din lun'a lui Augustu; invetiatorii vor face bine, déca aceste carti si le vor procurá prin Prè. Vóstre.

Si cu acestu privilegiu recomendu Prè. Vóstre, ca in contielegere cu barbati nostri de incredere si cu intregulu cleru si poporu credintiosu, precum si cu reprezentatiu nostri confesionali de la comitetele comitatense scolari si cu invetiatorii se staruti a sustiené, pe bas'a celor cuprinse in punctulu 84 din protocolulu congressualu nationalu romanu din a. 1868, scélele confesionale, si comunelor nóstre bisericesti a li desluci folosulu scóloru confesionali, si acelea a le tiené in ordine buna, si pe invetiatori a-i inzestrá cu lefe potrivite, cáci altcum statulu prin comunele politice li va face lor scolii, si li va pune invetiatori fara se le intrebe pe ele, si se nu se inieles, casi cum Statulu facendu-le lor scolii comune, ele nu vor contribui la aceste scolii, pentru ca déca nu mai multu, celu putinu atáta vor contribui la edificarea si sustinerea scólei comune, catu ar contribui pentru scólele lor confesionale, cu acca deosebire, ca avendu ele scóle facute de Statu, nu se vor bucura de independintia in tréb'a scóloru, precum acésta li garantéza lor §. 23 din Statutulu organicu sanctionatu alu Mitropoliei nóstre.

In fine fiindca eu, precum se vede din cerculariu din 14 Aprile a. c. Nr. 340 am intielesu punctulu 2, din §. 125 alu legei 38 asié: ca sub invetiatori si comunale se intielegu invetiatorii comunelor bisericesti, inse acum m'án informatu, ca in acelu punctu alu 2-lea se intielegu invetiatorii scóloru comuni, si ca acestia, dar nu invetiatorii scóloru confesionali au a alege patru dintre sine la comitetele scolari comitatense, séu districtuale, séu scaunale: pentru aceea din partea invetiatorilor nostri confesionali n'are a merge nime la acele comitete scolari, ci numai cate unu reprezentante alu clerulu si poporulu nostru credintiosu, in puterea §. 125 punctu 1.

Sabiu, 21 Iuliu 1869.

Archiepiscopulu si Metropolitulu Andreiu m. p.

Precum vedeti din acestu cerculariu, s'a delaturatu o cauza de confusiune, si acésta e: Legea scolara alui Eótvös ministrulu ungurescu, prescise ca in senatele scolare comitatense, invetiatorii se aléga 4 membri. Acum, invetiatorii nostri nu-si poteau splicá daca desii sunt cei provocati a alege 4 membri? cum se-i alege? care confesiune cati are se aléga din acesti 4? — Cerculariulu ni raspunde ca nu-su provocati invetiatorii nostri romani confesionali, ci cei comunali, adeca din scóla comunala a guvernului si nu din scóla comunala a confesiunii.

Suntemu prè multiamiti ca invetiatorii nostri nationali si confesionali se n'arba d'a se amestecá in senatele lui Eótvös. Multiamirea ni-ar fi deplina, daca si pretimea si mireni ar fi intielesu a se retiené de la amestecu, buna óra cum facura fratii nostri din Biharea ingrigindu a pastrá nescirbata autonomi'a nóstra bisericesta si scolara.

Acum ceva despre cartile de instructiune in scólele nóstre. Consistoriulu, c'o ustanéla demna de tóta recunoscintia, ingrigesce a tipari in tipografi'a archidieceasana si a se provedé scólele cu cartile cele de lipsa. Dar nu-si dá totu asemene truda si ustanéla in ceea ce privesece stilulu acestor carti, ortografi'a, corecturile tipice. Am dori se vedemu o amelioratiune si in asta privintia. Amelioratiunea ni se pare ca s'ar poté face asié daca singuratecele carti nu s'ar incredintia cate unu individuu (cum intielegemu ca se intempla acum) ci unei comisiuni ce s'ar compune din barbati de scóla de cari, lauda Domnului, avemu la Sibiu. Nu vrem se vedemu scandlele limbistice casi in „Fóia invetiatorilor,” ce o religéza unguirii si o traducu nisce romani, nededati la romanésca.

In fine mai am de lucru si cu tipografi'a, séu daca mai-voiti: *librar'a archidiecezana*. De la tóte librariile, cate numai mi-su cunoscute, se potu procurá carti astu-feliu cá daca nu li scii pretiulu, ceri se le tramita insemnandu pretiulu pre pachetu, si-lu platesci candu radici pachetulu de la posta. („Nahnahme,“ cum dicu nemtii.) La librari'a archidiecezana nu e asié: trebuie se trimiti antaiu pretiulu apoi ti se trimitu cartile. Inse ar fi, inse atunci candu vrei o carte, alu careia pretiu anca nu-lu scii? trebuie se te puni in lunga corespondintia, — o corespondintia, a careia lungime te sparia de n'o mai incepi!

Nu ceremu ca librari'a se-si lapede acestu usu, carele póte i vine bine la socotéla din alta privintia. Dar ceremu se publice a dese pretiulu cartiloru sale, de órace nu ni le potemu si nu ni e in demana a ni le procurá mai nainte d'a sci pretiulu.

Invetiatoriuulu gasesce despre cutare carte intr'unu cerculariu, despre alta in altulu, dar nicáiri nu-su olalta. Era invetiatoriloru din diecesele sufragane, dóra li lipsescu si cerculariele. Deci pentru toti, dar mai vertosu pentru cesti din urma, librari'a si consistoriuulu se publice prin foi: cate? si cari? sunt cartile de introdusu in scóla, ce este pretiulu fie-careia?

Acésta publicatiune se se repetiesca in fie-care luna, pentru buna evidintia.

Credú cá acestu medilocu ne-ar ajutá in lipsele nóstre, pana se vina congresulu a ni statori definitivu modulu odarii si procurarii cartiloru trebuinciose.

Unu fitu, credinciosu natuinei si bisericiei.

De la *Valcele* (Elópatacu) aug. 1869.

Cautandu intarirea corpului nostru, se nu uitámu de intarirea corpului nationalu. — Unu publicu frumosu si numerosu se afla si astadata pre la aceste báii spre a-si intári sanatatea. Frumosu e acestu publicu pentru mine, cáci consta partea cea mai mare din romani avuti, din multi barbati nationali si din barbati inteligenti de preste Carpati.

Se imbuldiescu familiile romane de dincolo la Valcele, la Tusnadu, Covasna, Zézinu si pre la alte báii cu ape minerale de prin Secuime. Le cercetédia acestea cei mai multi dupa suatul mediciloru spre a-si intári sanatatea si cei mai putieni spre a se distra, spre a-si petrece. Mi-am datu silintia se aflu numerulu tuturoru óspetiloru romani de la tóte báile, si cam cati bani imprascia pre aici, dar anca n'am ajunsu la rezultatu. Destulu, cá mii de óspeti romani imprascia mii de galbeni pre aici. Intrebaí pre unii domni: Domni'a Vóstra n'aveți neci unu feliu de báii de ape minerale prin Romani'a? „Avemu Domnule — fú repunsulu, inse cine le cultiva, cine grigesce ca se le cercetámu? Sunt cele mai bune si mai insemnate báii pe mosille statului romanu si neci acestea nu se cultiva. Dar lasa se ne folosimu, cá venimu bucurosu la DVóstra se ve vedemu, se vi dámu bani si se ve ajutámu pre DVóstra.“

Ce cuventu dulce: se ve ajutámu pe DV. dar ajutorulu totu lu iéu altii cari ve batjocurescu!

Tocmai pentru acésta, cu multa durere sunt indemnatu a insemná cateva cuvinte, intru atragerea atentiunei, intru cunoscerea nóstra d'aprópe, a ómeniloru pintre cari trecu acesti óspeti, pe a caror'a pamentu caletorescu si in alu caror'a juru si-petrecu séu si-canta sanatatea. Multi din acestia, pe carii óspetii i-audu vorbindu limb'a mongoliloru, sunt romani. Si acestia sunt romani cei mai de vaeratu, cei mai seráci dintre toti romani, acestia sunt cei ce se afla in ajunulu perderii din sirulu membriloru corpului nostru nationalu. Crestinii nostri romani de prin secuime preste dieci de mii de suflete n'au limb'a loru, n'au bisericí, n'au scóle. Pre ei ii mai tienú pana acum confesiunea. Mane se vor infintia scóle comunale din partea guvernului prin cari se va despretiui acésta, si se ducu fora se ni mai dica remasu-bunu!

De acesti fii demni de ingrigirea natuinei romane, au inceputu fratii de dincolo naintea nóstra a se interesá. Ei au facutu cu ocaziunea unu balu vre-o 200 fl. pentru biseric'a din San' Giorgiu. Ei ar fi facutu multe de multu pentru acesti romani, dar n'au fostu ómeni cari se arete lipsele crestiniiloru acestor'a din Secuime.

Nu se vedu neci adi capeteniele acestorú romani, cari se atraga compatimirea seminiloru si consangeniloru sei, nu se vedu neci adi cei ce dorescu naintarea si viitoriulu acestor'a, fiindu cá nu vedemu pre nimenea a luá iniciativ'a si a

incepe: *„fondulu de ajutorare a Romaniloru din Secuime.“*

Romani de dincolo ar fi facutu multu si ca cei binecuvantati si cu averi ar fi facutu si acestu fondu pentru ajutorarea celor'a pe cari ii cercetédia si-i vedu lipsiti. Ei ar fi facutu, — si vor face — dica cine ce va vré — ei sunt nationali, patrioti, sunt filantropi, ei sunt fiii si nepotii celor'a ce au facutu lucruri mari; celor'a ce au facutu nu numai monastari si spitálu, dar ei fonduri de mare insemnate pentru ridicarea Romaniloru. Fondurile monastiriloru cari dau venituri milíone: ele mane séu poimano se vor separá de averea statului Romaniei, vor formá fondulu eclesiastico-scolasticu si biseric'a si scóla de dincolo le vom vedé ajungendu la culmea loru. — Romani de dincolo au facutu multe daruri si in Transilvani'a; se cerce cineva bisericile comunelor mai insemnate de la margini si se va convinge. Deci consentiendu unii cu altii ca crestini si durendu-ne unii de altii ca pe fratii cei d'unu sange si ajutandu-ne unii pe altii se ajutámu si intarimu membrele cele mai slabe ale corpului nationalu.

Afaceri nationale bisericesti.

Copi'a cerculariului episcopescu de datulu Aradu, 24. Iuliu, 1869, Nr. 874. contra toti protopresviterii din dieces'a aradana.

Pr. Domnule Protopresvitere! Dupace Maiestatea Sa, Imperatulu si Regele nostru apostolicu, cu prenalt'a resolutiune din 28 Maiu a. c. s'a induratu a intári cu cevasi modificari statutulu organicu alu besericiei nóstre romane greco-orientali din Ungari'a si Transilvani'a, asediatu prin congresulu nostru bisericescu, ce fú conchiamatu la Sibiiu pe 16/29. Septemvru 1868, — Noi avendu in vedre chart'a Esclentiei Sale, Presantitulu Domnu Archi-Episcopu si Metropolitu, Andreiu Baronu de Siagun'a, de datulu 19. Iuliu a. c. Nr. AEM. 36. aflámu de bine a decretá: ca pomenitulu statutu organicu alu besericiei nóstre, dupa tiescitur'a intarita de Maiestatea Sa, numai-de-catu se intre in viétia in cuprinsulu intregi Nóstre eparchie, si adeca in asiá modru: ca punerea aceluasi in viétia se se incépa in ordulu naturale de la partile mai mici si inferiori constitutive ale provinciei metropolitane, adeca de la parochie, si de acolo treptatu se se pasiesca in sus la constituirea partiloru organice superiori; spre care scopu dara in specialu decretámu urmátoriele:

1. Pentru constituirea sínódeloru, comitetelor si a epitropieloru parochiali.

1. Delocu dupa publicarea ordinatiunei acéstei, in fiesce care comunitate bisericéscá preotulu localu, in insocire cu epitropii (curatorii) bisericési si cu alti fruntasii comunali, va conscrié esactu pre toti acei membri ai comunitatei bisericési, cari dupa §. 6. alu statului organicu, cu privire si la §. 2. totu alu aceluasi statutu, au dreptu de alu'a parte in sínódule parochiale. — Unde intr'o comunitate sunt mai multi preoti in activitate: acolo se recere concursulu tuturor'a la acésta conscriptiune, carea terminandu-se catu se póte mai cu grab'a, cu subscrierea preotiméi locali si a altorú membri comunali, cari au asistatu la conscriere, se va tramite de locu protopresviterului tractuale. In celelalte, modalitatea conscrierii se lasa la bun'a chipzuéla a preotiméi si a fruntasiloru comunali.

2. Protopresviterulu, primindu conscriptiunile prescrie in punctulu 1, acum la prima intrare in viétia a noulu organismu bisericescu, dupa bun'a lui chipzuéla va pune osebite terminuri la singuratecele comunitati pentru constituirea si tienera sínódelu parochiale, unde pentru astadata, cu privire la §§. 9. si 10. ai statului, va avé elu insusi se duca presidulu. — La defigerea osebitoru terminuri pentru osebitele comunitati parochiali, va trebui tienutu de regula: ca de o parte constituirea sínódeloru parochiali se se intemple catu se póte mai curendu; éra de alta parte la fiesce-care comunitate se fia timpu de ajunsu pentru a se poté vesti in biseric'a, celu puticnu cu o tu dile mai nainte, terminulu sínódelu, care póte cadé pe ori-ce di a septemanei.

3. La terminele prefapte, esindu protopresviterulu in fat'a locului singuraticeloru comunitati, dupa celebrarea santei liturgi si dupa chianarea duchului santu, prescria in §. 8. alu statului, va pasi la constituirea sínódelu, cetindulu list'a membriloru conscrieri dupa punctulu 1. si rectificandu-o acea dupa cum dóra va poffi maiortatea membriloru netrasi la indoiele. — Ocaziunea acésta deosebí o va folosí protopresviterulu, spre a invetiá pre poporu despre dreptulu, ce i s'au acordatu prin statutulu or-

ganicu in diregerea trebiloru bisericési, precum si despre lips'a, de a fi totu insulu cu cea mai curata anima la folosirea acestui dreptu, avendu in vedere singuru numai folosulu comunu alu bisericí.

4. Constituindu-se sínódule parochiale, acest'a totu sub presiedinti'a protopresviterului tractuale alege numai-de-catu pe membrii comitetulu parochiale, si dupa aceea de osebi pe membrii epitropiei parochiali, cu reflectare la §§. 15. 17. 18. 24. 25. si 26. ai statului; éra altu-feliu de obiecte la acésta prima constituire nu se vor desbate in sínódele parochiali, ci la casu de lipsa se va conchiamá sínódule pe alta data, dupa §. 12. alu statului organicu.

5. Comitetele si epitropiele parochiali, constituite in modru espusu sub punctulu precedentu, vor intrá numai-de-catu in activitate, cu observarea §§-loru 17—28. ai statului organicu.

II. Pentru constituirea sínódeloru, scaunelor, comitetelor si a epitropieloru protopresviterali.

6. Cu privire la §§. 38. 40. si 40. si 140. ai statului organicu, de la consistoriuulu eparchiale se va edá in modru supletoriu impartirea singuraticeloru protopresviteraturi cate in 16. séu 24. de cercuri electorali, dupa cum adoca protopresviteratulu numera mai puticnu séu mai multu de 20,000 de suflete. — Indata ce va esi acésta impartire, fiesce care cercu electoralu va alege cate unu membru mirénu in sínódule protopresviterale dupa urmátoria modalitate:

a) Terminulu alegerii se defige prin protopresviterulu tractuale, in catu e cu potintia pentru tóte cercurile electorali pe un'a acéstei di.

b) Déca o comunitate singura de sine forméza unu cercu electoralu: acolo alegatorii desemnati in §. 40. alu statului organicu, se aduna si facu alegerea unu membru pentru sínódule protopresviterale subpresiedinti'a parocului locale, ori sub a protopresviterului tractuale, déca acéla e de fatia.

c) Déca unu cercu electoralu se compune din dóue séu mai multe comunitati: protopresviterulu, in catu densulu nu póte fi de fatia, denumesce de presiedinte alu corpului electoralu pre celu mai aptu din preotimea comunelor respective, avendu — pre catu se póte — privintia si la antaietatea verstei; totu odata desénna si loculu, care socóte a fi mai indemnatu pentru efectuarea alegerii.

d) Déca o singura comunitate forméza dóue séu mai multe cercuri electorali: acolo comunitatea alegatoriloru, sub presidulu normisatu mai sus, séu alege la olalta atati membri la scaunulu protopresviterale, cate cercuri electorali representa ea: séu se decompune in cercuri electorali dupa numerulu membriloru, ce sunt de a se alege pentru sínódule protopresviterale.

e) La casu, candu preotimea ar fi impededata, si protopresviterulu nu ar fi facutu alta dispuetiune, — corpulu alegatoriloru si-alege din sinulu seu presiedinte pentru conducerea alegerii.

7. Pentru alegerea membriloru de statulu preotiescu in sínódule protopresviterale, preotimea din intregulu protopresviteratu, la terminulu defiptu timpuriu de catra protopresviterulu tractuale, se aduna la loculu desemnatu prin acéla-si protopresviteru, si acolo sub presiedinti'a protopresviterului, cu bagare de séma la §§. 38. si 40. ai statului, alege numerulu prescriu alu membriloru preotiesci pentru sínódule protopresviterale.

Fiindu impededatu protopresviterulu tractuale, preotimea adunata si-alege din sinulu seu presiedinte pentru conducerea alegerii, déca din partea consistoriuulu eparchiale nu se va fi facutu alta provisiune.

8. Alegerea membriloru pentru sínódule protopresviterale atatu din partea preotiesca, catu si din cea mirenéscá, se intempla séu prin aclamare, séu — déca pofftesca celu pucinu 10 alegatori — prin votisare, carea érási póte fi séu nominalu séu secreta; cea secreta se efectuesce prin siedule ori prin glontiuiri; cea alta prin notarea voturiloru dupa nume. — Alegerea prin votisare se decide cu maiortate absoluta; éra déca aceea se face deodata pentru mai mult-membri: prin maiortate relativa.

Pentru eruarea maiortitate absolute, in casuri obvenienti, se face si a dóua votisare, déca adeca prim'a votisare nu au produsu maiortate absoluta. Votisarea acésta a dóua se face intre acei doi, cari au intrunitu in modu relativu mai multe voturi.

La tóta intemplantarea despre a-tulu alegerii

se compune unu protocolu, care cu subscrierea presiedintelui si a notariului si anca a vre-o doi barbati de incredere, se tramite la protopresviterulu tractuale.

9. Dupa incheierea alegiloru de membri ai sínódelu protopresviterale, respectivulu protopresviteru, cu bagare de séma la §. 42. alu statului organicu, conchiamu pe unu terminu corespondictoriu impregiariloru, pre toti membrii la unu locu acomodat alu protopresviteratulu; unde adunandu-se membrii alesi, sínódule protopresviterale, cu observarea §§. 42, 43. si 44. ai statului, se constitue sub presiedinti'a protopresviterului; éra dupa constituire indata pasiesce la alegerea membriloru *scaunulu protopresviterale*, avendu in vedere §§. 32, 50. si 55. ai statului. — La alegerea acésta, dupa indrumarea §-lui provocatu mai in urma, e de a se observá procedur'a normisata in §. 53. pentru alegerea protopresviterului, intielegendu-se de sine: cá protocolulu alegerii e de a se presentá consistoriuulu eparchiale pentru intarirea alegiloru.

10. Sínódule protopresviterale la insasi ocaziunea constituirii, dupa cele premise in punctulu precedentu, pasiesce indata la alegerea *comitetulu protopresviterale*, observandu dispuetiunile §§-loru 57—59 ai statului organicu: si in fine suscepe alegerea membriloru *epitropiei protopresviterale* dupa §§. 64. alu statului. — Alegerele atinse in punctulu acésta, nu sunt supuse intaririi din partea consistoriuulu eparchiale.

11. *Scaunulu protopresviterale*, dupa intarirea membriloru lui din partea consistoriuulu eparchiale, ce se recere prin §. 53: combinatu cu §. 55. alu statului organicu, — pasiesce numai-de-catu in activitate, avendu de a se acomoda dupa §§. 31 — 37. ai aceluasi statutu.

12. Cele lalte dóue corporatiuni, alese prin sínódule protopresviterale, anume: comitetulu si epitropia protopresviterale, indata dupa intemplant'a alegere, fara a acceptá vre-o intarire, pasiescu in activitate; fiindu de a se observá pentru comitetulu protopresviterale §§. 59—63. si 65. éra pentru epitropia §. 64. alu statului.

Acéstea sunt modalitatiile, care clerulu si poporulu eparchiei Nóstre are a le observá la introducerea noulu organismu bisericescu in trebile parochiali si protopresviterali; éra ce se tiene de constituirea partiloru organice superiori, si anume a sínódelu si a consistoriuulu eparchiale: acéstea vor urmá, indata ce constituirea partiloru organice inferiori, adeca a parochieloru si protopresviteratelorú, va fi terminata preotifendia; din care privintia dorimu a se accelará acésta constituire in asiá mesura: ca se potemu fi in stare de a conchiamá sínódule eparchiale celu multu pe Duminec'a Santului Toma in anulu viitoriu, amesuratu §. 89. din statutulu organicu.

Pré. Ta publicandu fara amenare ordinatiunea acésta a Nóstra in submanuatulu protopresviteratu, ti-vei pume tóta usténéla intru acésta: ca dispuetiunile pentru pasirea in viétia a statului organicu, se se efectueze in rondulu celu mai bunu; spre care scopu pentru cuno scinti'a si usulu comunitatiloru bisericési dir submanuatulu protopresviteratu, in alaturare se tramite trebuntios'a cantitate de esemplarie atatu unei copii din ordinatiunea de fatia, catu si insusi statutulu organicu, edate amendóue i tipariu, dintre care acésta din urma ni vin gratis din munificentia Esclentiei Sale, Presar titulu Domnu Archi-Eppu si Metropolitu Ar dreiu B. de Siaguna, putendu-se acéla castig pentru particulari cu pretiu de 20. cr. de la tipografi'a archidiecezana din Sibiiu.

Aradu, 24 Iuliu, 1869.

Procopiu Ivacicovicu, m. p. Episcop. Aradulu

Varietati.

(+) *Viti'a ungréscá nu se póte plama in districtulu Hatiegului.* Ministrulu ungrésc de finantia Lónyai si-a cumperatu una mosia districtulu Hatiegului si si-a propusu a sedí ni familie secucesci acolo. Fiindu cá tocmai de psentú secuii érási au de cugetu se emigre in Imania, densulu catá a trage din ei nisce famii de praséla pe mosia lui, facendu-le diterite demanari. Secuii inse nu voiescu. La acésti deci vine in „Ellenór“ unu secuiu se ni póte cá de ce densii mai bucurosu emigréza in Imania. Intre alte cauze referetórie la neispiritu lírea loru cu conditiunile oferite de Lónyai, amintesce ca motivu principalu pentru refuzu reá propunerii ministr. de finantie, urma ca a-„Pamentulu districtulu din Hatiegn are“

demonica intru a stirpi elementulu magiaru, ce-
lu ce calca pe acestu pamentu înceta d'a fi ma-
giaru. Adeva betii secui lasa si placintele lui
Lónyay numai se scape de perichulu a fi romani-
sati. In ce jace poterea romana amalgamisa-
tória?

(+) **Ramu nou de industria la noi.** In
Hodosiu (cöttulu Aradului) s'a bagatu dilele
treceute unu bocceangariu intr'o casa si aflandu
5 muieri tinere singurele, le a sedusu se-si
vinda perulu de pe capu cate pentru una ma-
rama. Barbatii venindu a casa aflare nevestele
slutite; delocu dederu fuga dupa bocceangariu,
fuse indaru elu a scuitu s'o iese iute pe sanetos'a;
barbatii si potura resbuna numai contra neves-
teloru pe cari le batura bine.

= **Multiamita publica.** Subscrisulu am
onore, in numele poporenilor mei daunati prin
influintele cele stricatiöse ale elementelu, a
deciara fratiösc'a nöstra multiamita pentru ofer-
tulu binevoitoriu de 14 fl. val. austr. atatu co-
leptantelui zelosu preveritului Dommu Georgiu
Craciunescu profesorelui limbii romane in Ti-
misöra, precum si tuturor contributorilor
marinimosi. In Camerdiana in 1. Augustu. 1869.
Mihailu Demeter m. p. preotu rom.

Consemnarea

Membriloru Asociatiunii nationale din Aradu
pentru cultur'a poporului romanu, — cari in
decursulu anului 1868/9. si-au renoitu ofertele
loru pe alti trei ani, cari au intratu ca membri
nuoi, si cea ce au datu obligatiuni supra
oferteloru restante din anii trecuti.

(Urmare.)

59) Magulén'u Mihailu economu Nadabu	2
60) Novacu Stefanu juratoru Buteni	5
61) Oprianu Raicu docinte Cacov'a	2
62) Oprianu Valeriu not. com. St. Miclau micu	2
63) Pap Ioane protopopu Borosu-Ineu	3
64) Papp Constantinu archivaru Aradu	2
65) Pop'a I. jude comunale Tievianulu micu	2
66) Popescu Nicolau preotu gr. ch. Cherneni'a	3
67) Puticiu Andrea officiante Bai'a decrisiu	5
68) Papu Ladislau officiante Baia de crisiu	2
69) Pasiiu Crest'a economu Micalac'a	2
70) Petroviciu Sav'a preo. St. Miclausiu micu	2
71) Popoviciu Ioane preotu Nadabu	2
72) Popoviciu Mihailu preotu Ucurisin	2
73) Pinti'a Ioane preotu N. Marausin	2
74) Pappu Pavelu preotu Hagynás	2
75) Popescu Simeone preotu Cuvinu	2
76) Pecurariu Mihailu economu Moderatu	2
77) Russu Ioane preotu in Aradu	2
78) Ratiu Vasiliu cetetienu in Aradu	2
79) Russu Gustavu juratoru in Galsi'a	4
80) Redisiu Teodoru economu in Cherelusi	2
81) Russu Dumitrie preotu in Tievianulu micu	3
82) St. Suluti Aless. protoj. cerc. Halmagiu	2
83) Stanu Pavelu preotu in Agrisiu	2
84) Serbu Vasiliu tutoru orfanalu in Cuvinu	2
85) Suciu Dumitrie preotu in Cuvinu	2
86) Stanu Ioanu economu in Tievianulu mare	2
87) Stoina Nic. comerc. in Tievianulu mare	2
88) Sretnoviciu Bas. avoc. in Oraviti'a mont.	2
89) Savonescu Ioane docinte in Socodoru	2
90) Tiur'a Petru economu in Bers'a	2
91) Tôderu Zacharie jude comunalu in Apateu	2
92) Tulcanu Simeone economu in Apateu	2
93) Tardiu Moise docinte in Sintea	2
94) Tôderu Ioane sen. economu in Mineadu	2
95) Tisonariu Const. offic. in Dognaci'a	2
96) Vari Ioane avocatu in Aradu	2
97) Velcenu Mihailu preotu in Dognaci'a	4
98) Vancu Damianu economu Galsi'a	2
99) Vale Adamu economu in Cherelusi	2
100) Vancu Arseniu ajuncu not. in Cherelusi	2

IV Membri cu obligatiuni restantieri

1) Avramuti Teod. economu in Paulisiu	6
2) Ardeleanu Ioane econ. in Moderatu	6
3) Bildhauer Ad. not. com. in Paulisiu	5
4) Beraru Dumitriu economu in Paulisiu	2 75
5) Butiur'a Franc. not. com. in Minisiu	15
6) Borlea Iosifu economu in Butenu	4
7) Beltechi Ludov. tuto. orfan. in Buteni	4
8) Birdeanu Simeone docinte in Buteni	6
9) Burza Georgiu economu in Buteni	6
10) Bucatosiu Teodoru preotu in Buteni	12 50
11) Bogdanoviciu Mih. comerc. in Buteni	6
12) Bud'a Georgiu economu in Moderatu	6
13) Coloja Petru economu in Buteni	6
14) Curt'a Terintiu preotu in Voivodeni	6
15) Dragosi Nicolau economu in Buteni	6
16) Deacu Georgiu docinte in Moderatu	4
17) Domocosiu Petru econ. in Moderatu	4
18) Pocasiu Ioane econ. in Moderatu	6

19) Draganu Petru preotu in Moderatu	6
20) Freni Toma economu in Bodesci	6
21) Feieru Ivantiu preotu in Boncesci	4
22) Feldscher Nicolau comerc. in Buteni	4
23) Gurbanu Ioane preotu in Buteni	12 50
24) Halicu Zacharie preotu in Bers'a	9
25) Halicu Teodoru jude cerc. in Buteni	15
26) Iotic'a Nicolau economu in Paulisiu	6
27) Lucaciu Ilie economu in Buteni	6
28) Lucacin Blagsi economu in Buteni	6
29) Lustr'a Zacharie economu in Buteni	4
30) Motiu Teodoru economu in Buteni	6
31) Motiu Simeone economu in Moderatu	6
32) Monti'a Ambrosiu preotu in Moderatu	4
33) Nichieiu Sigismindu can. in Paulisin	9
34) Öni'a Georgiu docinte in Moderatu	4
35) Petrasu Craciunu economu in Buteni	2 50
36) Perv'a Iovu economu in Buteni	6
37) Pantea Zacharie economu in Monereu	4
38) Pop'a Bumbü docinte in Bodesci	4
39) Popescü Const. preotu in Moderatu	4
40) Popescu Teodoru preotu in Moderatu	6
41) Pescariu I. curat. beser. in Moderatu	4
42) Puticiu Dariu officiantu in Lipov'a	4
43) Popescu Simeone preotu in Cuvinu	15
44) Rafil'a Demetriu docinte in Paulisiu	6
45) Russu Dumitrie economu in Paulisiu	4
46) Russu Manoile economu in Paulisin	6
47) Ruzsa Teodoru economu in Buteni	6
48) Suciu Mihailu preotu in Buteni	12 50
49) Sid'a Petru economu in Buteni	6
50) Serbu Milivoiu economu in Buteni	6
51) Suciu Dumitrie preotu in Cuvinu	20
52) Stoinu Mihailu economu in Paulisiu	6
53) Trandafiru Georgiu econ. in Paulisiu	6
54) Tonci'a Teodosie econ. in Monoreu	4
55) Tiur'a Iosifu docinte in Bers'a	15
56) Vancu Lazaru preotu in Cilla	6
57) Vusdea Ioane preotu in Zimbr'o	6
58) Zimbranu Petru jude com. in Buteni	4

Reasumare.

I Membri fondatori pe vietia	4
II Membri renoviti ordinari	60
III Membri nou intrati . . .	100
IV Membri restantieri cu obligatiuni	58
S'a sporitu de la adunarea generala din
an. trecut, pana in diu'a de astadi cu 164 mem-
bri reali evidinti si cu . . .	58 mem-
bri restantieri garanti obligati
la olalta	222

Aradu, augustu 1869.
estradata de Petru Petroviciu
notariulu Asociatiunii

Concursu.

La scölele gimnasiale, reale si comerciale
romane gr. or. din Brasiovu se deschide concu-
rsu pentru urmatörelu posturi de profesori:

1. Unu profesoru de **sciintiele naturale** pentru gimnasiulu intregu si de **matematica** pentru gimnasiulu inferioru. Acestu profesoru fiindu necesitate va predä unele obiecte din st'er'a sa si la scöla reala si la cea comerciala.
2. Unu profesoru de **comptabilitate, Aritmetica si Corespondentia mercantila** la scöla comerciala cu aplicare eventuala si la scöla reala.
3. Unu profesoru pentru **Geometri'a descriptiva, Desemnulu linearu si Aritmetica** la scöla comerciala si la scöla reala.
4. Unu profesoru de **limb'a franceza** pentru Gimnasiu, scöla reala si scöla comerciala.

Salariele anuale pentru posturile de sub.
1. 2. si 3. sunt de 800 fl. v. a. si prospectu de
inaintare la 900 fl. v. a. era pentru profesoru
de limb'a franceza de 600 fl. v. a. pe anu.

Limb'a, in care se predau obiectele la
töte scölele amintite, este cea romana. Fiecare
din profesorii alesi va servi anulu primu de
proba, era in anulu alu doilea aflandu-se co-
respondentioru chiamarii sale, va primi decre-
tulu de denumire definitiva.

Doritorii, de a ocupä unulu din aceste
posturi, se binevoiesca a asterne la subscris'a
Eforia celu multu pana in 15 Augustu a. c. s. v.
concursele loru insocite de documintele, prin
care dovedescu: a) ca sunt nascuti Romani de
religiunea ortodoxa orientala, b) ca au
conduita morala si politica buna si c) sunt
calificati pentru postulu, la care competedia.
— Culificatiunea la postulu 1. se documentedia
prin testimoniu de maturitate si prin ates-
tatu despre absolvarea cu succesu a facultatii
filosofice la vreo Universitate; era pentru pos-
turile 2 si 3. prin testimonie despre absolvarea

unei scoli reale seu comerciale superioare, seu
a unui institutu tehnicu. Se intielege de sine,
ca acei competitori, cari vor dovedi cualifica-
tiune mai mare seu prin esamene formale seu
prin praes'a castigata pana acum'a, vor fi
preferiti.

Brasiova 19/31 iuliu 1869.

Eforia scöleloru centrale romane gr. o-
rientala:

2-3 Damianu Datco m. p.
presiedinte.

Cursurile la bursa de Viena.

(In 18 augustu.)

Imprum. de statu convertatu cu 5 %
62; 85 Imprum. nationalu 72.—; — Actiunile
de creditu 308.90 sortiturile de 1860, 101,20;
sortiturile din 1864, 124 20; Oblegatiunile des-
sarcinarii de pamentu cele, ung. 81.50, ba-
natice 82.25, transilv. 80.50; — bucovin. 75.50
argintulu 121.50, galbenii 5.92; — napole-
onii 9.93 1/2.

Spre luare a minte!

Töte mobilele ce se aducu in comerciulu Romaniei se procura din Viena, de
aceea efeptuescu eu töte insarcinarile cu 25% mai estinu.

Galeri'a de mobile

a lui

Jos. Rastl, Opernring 17.

se recomanda prin depositulu ei de fabrica avutu sub garantia, oferindu cele mai
nuoi si mai fine mobile de la

mesari, tapetiari si de lussu,
garniture de salöne, chilie de prandiu si de dormitu,

divane, otomane, balzache, scamne de loganatu etc. precum si cele mai estine mobile pen-
tru servitori. Depositu de fabricate precum orologie, cautatörie, candelabre, lampe,
ampele, carniöse, curtime. Mai multe sute de picture pentru salöne si alte multe nuoi
si vechi picture artistice si obiecte diverse. Carte de modelu cu 250 de desennaturi
ce contineu si preturile se pöte procurä pe langa depunerea sumei de 5 fl. care
suma se rebonifica la insarcinari mai mari, si e neincungiaratu de
lipsa mai alesu pentru cumperatori de cuantitati mari. (4-12)

Uniculu medilocu si celu mai bunu pentru

Crescerea perului,

sunt: **Preparatele de unu perulu, de Vil. Abt.**

in Viena.

privilegiate de Majestatea Sa c. reg. apostolica.

Serisori de reconoscintia: Domnulu Vilhelmu Abt la Viena! sum fericitu prin
resultatulu eminentu a pomadel de unu perulu facuta de dta, si te rogu urginte
se-mi trimiti pe posta 2 laditie cate cu 50 cr. Primesca inca odatu multiamirea mea pre cordiala
pontru inventatiunea domniale cea pre pretiuta pentru omenimea patimitöria, si inga-
dutescu de odatu se dai publicitei aceste sira pentru ca cu timpul se pers din limba cuventulu
„capu plesugu“.
Cu profindu stima Josifu Zimmermann in Karlsbad.

Estrasu din „Föia periodica pentru medicin'a forensa, cur'a publica si legelatiunea me-
dicinala“ de datulu Viena, 6 augustu 1866:

Preparatele de unu perulu facute de Dlu Abt pe di ce mergu se bucura de imbratisiare
mai mare din partea publiculu, de öra-öe **resultatele** ce se castiga prin ele in privinti'a
crescerii si conservarii perului sunt intradeveru **suprindiatörie**. Deci recomandä-
mu cu caldura acestu preparatu curatu si estinu tuturora ce dorescu se si-conserve perulu.

Afara d'aceste **preparatele lui Abt pentru unu perulu, spre conservarea
si crescerea** lui, sunt bine recomandate inca prin mai multe de catu 1000 de epistöle, — cari
in originalu stau fie cui la dispusetiune — precum si de capacitatele cele d'antatu in medicina,
din Europa, si prin urmar e ori care alta **premiare e suprafa.**

Indrumare cum se folosöscu
ceiu mai nou, bunu si nevatematoriu
Mediloculu de a colorä perulu, in negru si
brunetu cu 2 fl. 50 cr. unu car-
tonu; perii si peptene etc. pentru peptenare 50
cr. Pasta de coloratu perulu, negru
si brunetu cu totu cu peptenu si peria 1 fl.
Reseda-Pomada pentru conservarea pe-
rului, o ladutia 1 fl., ca
cosmetica 80 cr.

Preturile in detaliu:

I Flacou (sticintia) de oleu filtratu de unu perulu cu
ori fara parfum 1 fl., in forma de pomada intr'o ladutia
decorata in modu elegantu 60 cr., ca cosmetica (medi-
locu de frumsetia) 50 cr., pomada de ast'a pentru a co-
lorä perulu in negru seu brunetu costa o ladutia din
sticla de alabastru 1 fl., ca cosmetica 50 cr., pomada de
barba, negra, blondina ori bruneta 25 cr., unu cartonu
(o ladutia de hartia grosa) pregatitu in modu elegantu
proveliditu cu 5 bucati c. r. privilegiate preparata de
unu perulu, menitu spre decorarea unei mese de toa-
leta era mai vertosu aptu pentru presente; pentru
dame cu esbuchtetu 3 fl., pentru barbati 2 fl. 80 cr.

Laptele frumsetii pentru infrumsetiarea
fetiü cu 40 cr. un flac.
Pasta aromatica de dinti pentru
conservarea dantiiloru si a gingelloru cu 40 cr.
Eau Athenienne (apa ateniäna) esintia
adevertu franceza pen-
tru perderea matretil, unu flaconu 1 fl. Totu
feliu'n de produse de parfumerie si altu feliu
de articule de toaleta.

Procurarile in strainetate se facu pe langa trimiterea pretiului si 10 cr.
spese de invalidu.

Depositulu principalu de trimisu in cantitati mari si mici.

In salonulu meu de peptenatu. Stadt, verlängerte Kärnthnerstrasse Nr. 51. si in fabrica:
Neubau. Neubaugasse Nr. 70.

Mai departe la D. A. Moll, apotecariu, Tuchlauben; Eduardu Haubner, apot. „Zum Engel“
am Hof; I. Weiss, apot. Tuchlauben; I. Ritter, Rothenbunstrasse nr. 19; la dl. dr. Girtler,
ap. Freitung si c. r. apoteca campestra la Stefansplatz. — In Aradu: (Schwellengreber) friseriu;
Brünn: la A. W. Wlasak, apot.; Bozen: I. Bedorlunger; Graz: H. Kielsauser si I. Purgleitner;
Krakau: I. Jahn; Klagenfurt: I. Dettoni, friseriu; Liöv P. Mikolasch; Lenza: I. Haussteiner;
Laiabach: Ed. Mahr; Neugradisca: M. Kapunu; Olmütz: Carolu Steigel, friseriu; Oedenburg:
A. Mezey, apot.; Praga: I. Fürst, apot.; Pesta: I. v. Török, apot.; Posionu: I. Wörsterlöw si F.
Hilmerici; Raab: F. Linzenmeyer, apot.; Reichenberg: Ludovicu Ehrlich, apot. Salisburgu: I.
Schlummer; Szegedin: F. Weiglein; Wr. Neustadt: Ch. Piemontesi.

Avisa! Afara d'aceste pomada facuta de mine se afla in töte apotecelu mai alese, in
parfumerii in cele mai multe negötie, ce se deprindu cu parfumerii, precum
in Viena si in provincie asiä si in strainetate, si pentru a delatnä falsificarea aducu
la cunoscentia publica ca preparatele mele de unu perulu sunt providente cu indrumare cum
se se folosöscu precum si cu copi'a c. r. privilegiu nrulu 5640—2340 precum si cu marc'a mea
propria. 9 2-12

Wilhelmu Abt, friseriu' parfumaru, si proprietariu de privilegiulu c. r. in Viena